

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудни.
Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Натисланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Мужицкий страйк і праса.

Страйк на Поділю, хотяй він проявив ся у дуже спокійній формі і не на велику міру, затривожив опінію польської праси. З малими виїмками, галицка праса віднесла ся несимпатично до сего страйку, представляючи єго як вплив агітації радикалів та послідного віча, скликаного проводирами соціалістів Козакевичем і Ганкевичем.

Найхибнішою є така політика замикання очий перед надходячим небезпеченством. Прецінь дати про платню тамошного робітника, які подали ті самі часописи, що осудили сей страйк, доказують ясно, що управляв ся там страшний визиск праці. Платня кільканайцяти крейцарів за цілоденну роботу не лише, що не відповідає вартости поданої праці, але просто не вистарчає на піддержанє сил до сеї праці, на прокормленє себе.

Супротив страйку міських робітників, коли він лише придержує ся розважної і супокійної дороги солідарної оборони своїх інтересів, всяка праса має нині слова справедливости і симпатії. Для робітників міських, чи фабричних найдуть ся зараз посередники, виступлять в їх імени промислові палати і переговорюють з працюдавцями, щоби узискати від них можливі пільги і користи для робітників. В недавнім страйку в закопах угля само правительство приняло на себе роль посередника та ось тепер предложило радї державній провект 9-годинної праці, який принесе ямарям немалї користи.

Тільки наш мужик, ся економічна підстава нашого рільничого краю, не має ні провідників, ні посередників, ні відповідної опіки. Полишений сам собі, найрадше утікає за море. А коли хотїв боронити ся

протів визиску, коли захотїв тут, на батьківщині вибороти собі услівя сякого-такого бутя, підвисшити свій заробок на стілько, щоби міг вижити — він не найшов навіть слова справедливости між людьми неінтересованими безпосередно, а стоячими на чолї публичної опінії, які повинні з загальнішого та справедливого становиска слїдити та осуджувати суспільні прояви.

Страйк вже зближає ся до кінця. Властителі більших носїlostий приклонні підвисшити плату, та усунути надужитя, яких допускали ся їх офіціалїсти. Виїмком остав жид-поміщик Бартфельд, що всякими способами хоче примусити мужиків в своїм селї до давнішого status quo. Яких способів уживає сей «джеджіц», ілюструє добре факт, поданий «Дѣлом»:

Зразу Бартфельд пробував робити чужими людьми (з Боришковець і Кудринець), але як побачив, що то не йде, бо ті люди дізнавшись, о що ходить, добровільно відійшли з роботи, пустив ся на дорогу провокацій, щоби Панівчан вивести з рівноваги і тим способом придбати собі від правительства острі міри на неоправних. Отже в саму провідну неділю, коли люди вийшли пополудни з Вечірні, на найбільше своє зачудованє побачили, ще на паньскім огороді серед села один жид ходить за плугом, а другий погавляє — орють собі любієсько парю коний на соблазн цілої громади, а з боку походжує молодий пан «джеджіц» Мортко Бартфельд, гордий мов індик в зальотах. Такого чуда громада ще від початку сьвіта не видїла, тож щоби пригадати панам «джеджіцам» належне пошанованє для св. неділі, перескочило кількох паробчаків через пліт, виплягли конї з плуга і пустили їх на зелену пашу; потім, не зачіпаючи нікого, вернули назад на улицю. Тут на дорозі і за дорогою на окопі стояв цікавий християньскій наїд, вийшовши з Вечірні — газди, баби, молодїж і діти, поглядаючи преспокійно з гори, що то далї з тої «комедії» вийде. Отже рицарский молодий пан «джеджіц» Мортко

побігли до «палацу» за «револьвержом» і вернули відтам в товаристві побережника Стрельбіцкого, котрий (помел — омен) ніс в руках дубельтївку. Відтак вистрїлили пять разів через пліт в сторону згромадженого народу, а то пан Мортко стрїлили три рази з револьвера, а пан Стрельбіцкий два рази з дубельтївки. Але на щастє не трафили нікого, тільки кулька револьверова перелетїла Вікторови Ляциньскому коло уха та й трохи від свисту олова перелякалась одна баба на окопі.

На ту канонаду надійшов вїт з присяжними і без револьвера, а з простою вїтївскою палицею пїйшов до двора, де серіозно запитав молодого пана Мортка: «Пане! на що стрїляєте до людей? Таж то не пси! та й село могли бисте запалити!» Але той розкрячав ся, що на него напали, що єму двір хотїли розвалити, що він всіх вистрїляє з «револьвержу» і такі пньші плів нісєвїтницї, а потім, щоби себе сальвувати, вислав двї форнальки до Боришковець по жандармів. Думає певно, що приїде їх хоть два-пять, але приїхало всего три та й ті не мали що до роботи. Переконавшись по переслуханю сьвідків, що річ так ся мала, як то ми повисше представили, жандарми нікого навіть не арештували, але відїхали спокійно домів, а тільки записали, що пан «джеджіц» цілком не потрібно стрїляє до людей з револьвера і дуже можливо, що молодий пан Мортко Бартфельд буде ще відповідати за «falszywe obchodzenie się z palnym broniem», хоч певно має Waffepass-и, котрих ц. к. староство мужикам на дикї з засади видати не хоче. На тім тота пригода і скінчила ся.

Є се zarazом доказом, що там в Борщівщині не страйкує несьвідомо, підущена чернь, але розважні, мирні люди, спонукані до того безвихідним положенєм тяжкого істнованя. Ся проява не дасть збути ся мовчанкою, не дасть зацїткати ся безкритичним гудженєм, але над нею треба застановляти ся розважно, та шукати за способами справедливої заради. Інакше

29

ГЕНРИК ІВЗЕН.

Як ми мертві воскреснемо.

(Далї).

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Те, що я бачив докола себе у сьвітї на власні очи. Я мусїв вивести се в статуй. Не міг інакше, Ірено. Я розширив підставу, — вона стала більшою і просторїйшою. Умістив на нїй кусник сфільшованої, потрісканої землі. А з прогалин сновидають ся тепер люди із лицьами сфінксів, — чоловіки і жінки, — яких я пізнав у житю.

ІРЕНА

без душу, вижидаючи.

Але в серединї тої юрби стоїть молода жінка, яснїюча надземскою радїстю? Так, Арнольде?

ПРОФЕСОР РУБЕК

вигручуєть ся.

Не в самїй середнї. Я мусїв на жаль посунути статую троха в зад, — для лїпшого вражїня цілости, знаєш. Інакше вибивала ся-б за сильно.

ІРЕНА.

Але блиск ясної радости трїскає й далї з мойого лица?

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Розумїєть ся, Ірено. Бодай у певній мірі. Може трохи притемнений. Так, як вимагала того моя нова ідея.

ІРЕНА

підводить ся мовчки.

Та картина зображає житє таким, яким ти бачиш його тепер, Арнольде.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Так, мабуть.

ІРЕНА.

І в тїй картинї ти притемняв мене трохи — вставивши у групу — як другорядну постать.

Виймає ніж.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Не як другорядну — скажїм, як середню — або щось подібного.

ІРЕНА

шепче гострїйше:

Тепер ти засудив себе сам. Хочє ударити його.

ПРОФЕСОР РУБЕК

обертаєть ся і дивить ся на неї.
Засудив себе?

ІРЕНА

ховає швидко ніж і говорить здавленим голосом, як би із болем.

Моя ціла душа, — ти і я, — ми, ми, ми і наша дитина були в тїй самїй постатї.

ПРОФЕСОР РУБЕК

живо, здоймає капелюх з голови і обтирає собі каплі поту з чола.

Але слухай тепер, як змалював себе у тїй групї. Над жерелом, як ось тут, сидить обладований провинями чоловік, що не може увільнити ся цілком від земської шкаралущї. Після мене він покутує за згайнованє житє. Нурає свої пальцї у бистру воду аби їх обмити і журить ся і мучить ся гадкою, що се не удасть ся йому ніколи. Не увільнить ся во віки, не буде жити і не воскресне. Слїдїти ме все, вічно у своїм цєклї.

ІРЕНА

твердо і холодно.

Поет!

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Чому поет?

отвирася на розтіж ворота радикалізмови та соціалістичній агітації і замість спинити раз вибухлу полумінь, доливає ся ще оливи до огню.

Д О П И С Ь.

III.

(Справа Федора Боцвінка в. Рокіщук-Джоґлюк з Ясенова горішного).

(Далі).

Покривджені гуцули у своїй недоли трафилі на 2 щирих дорадців, та що з того, коли ті були судовиками і хоть людьми дуже правими, але гуцули з їх поради не користували, бо «попарившись, дули на студене» і попадались з малими виїмками всяким мавтіям, котрі, доки гуцули мали чим платити, бідькали над ними. Спитає хто, а деж були ті Богом надані опікуни, особливо до того часу, доки гуцулів не вигнали з ґрунтів? Вони під той час не мали часу займатися такими «мелюїмі ххлацкімі», вони уганялись за підписами, звичайно знакіем krguża św., о «тисячилітнє достояніє», вони вправляли ся в свіві «Господі памілуй», хоть се не перепиняло їм рівночасно і в Римі «огарок» зажегти, — вони під той час запопадали ласки, навіть понижаючими заходами, добитись нагороди «советніковства» за полезную (?) «двятельность», — словом за такою многообразною «двятельностію» не мали на стілько вільного часу, щоби застановитись над тим бодай, що такий Абрамко, Іцко та Мордко ледви будуть у них діти крестити, тим менше вінчати, а уже певно не будуть «прятати» (похороняти) ні Абрамків, ні їх діти. Може би ще дехто, — але не я, — хотів таких крикливих «патріотів» уневинити, виглядами на власну користь... Межи гуцулами не викоринив ся ще звичай т. зв. годованців, часом жидів. Обовязком такого годованця, се го гуцула, що записав єму масток, утримувати до смерті, аби гуцул «не каравсь на світочку божім», — а по смерті по християнськи похоронити, — се є виразне застережене для жида годованця. Такий жид звичайно платить добре за похорон (150 зр. і висше), не торгуючись, бо є звичайно і за що, та є ще і спекуляція, чи не зловить ся ще який гуцул на таку «слічну відправу похоронну». — Тож вільно жидови в часі похорону «побиватись (вейкати) за покойним» гуцулом аж до утоми і гуцульску «дущечку по християнськи відпомяти; на «піврік» і «рік» духовного до хати гуцульскої запросити, а на т. зв. «дїдові» (памятні) суботи парастас в бесагах під церкву приносити! Правда, що се забавна повина, колиж на жаль, а більшу ще ганьбу, она правдива! Тим то і біда, що ми умієм лише «даєнія» брати без почуття обовязку бодай що-то віддати, бож самі слова, хоть як масні та солодкі, не то при виборах, але навіть і «з проповідниці» — слова без діл остануть «мертвими».

ІРЕНА.

Бо нема у тебе ані сили, ані волі, — ти оправдуєш усі свої діла і думки. Наперед убив ти мою душу — а потім з'ображуєш себе в по-статі жалю, покути і самообжалованя —
сміється
— і думаєш що ти вирівнав сим свої рахунки?

ПРОФЕСОР РУБЕК

уперто.

Я артист, Ірено, — і не соромлю ся слабосильности, якій піддаю ся може. Бо я уродив ся, бачиш, артистом. І не буду також ніколи нічим іншим, як лише артистом.

ІРЕНА

глядить на нього із заточною, злобною усмішкою і говорить ніжно і лагідно.
Ти поет Арнольде!
глядить його по волосою.
І що ти любя, велика, старіюча дитино не можеш бачити сього!

ПРОФЕСОР РУБЕК

нездоволеній.

Чому-ж ти називаєш мене все поетом?

Хто не побував в часі послідних 30 років в Косівщині, той по просту не повірить повисшому, не повірить, що шаффа в Косівщині раює, — не повірить пр. такому, що можна пусто-дурно платити кілька сот зр. «у напасть», не повірить, що в косівської «школи» свідків, і то за досить низькою оплатою, реквірують до кривоприсяги в чужі повіті! Перед кількома роками оповідав мені пок. о. Вол. Коржинський, що якісь там жидики з'очили маєтного гуцула на ярмарку в Коссові і один з них бесідував з гуцулом, а другі два ніби байдужно стояли коло фіри. «Дмитре! коли подасте мені тих три сотки, щосьте мені винни? — ніби жартом питає ся перший жидок. А гуцул также жартом відповідає: «ну-ну жди ще, колись то буде» — і се було вистарчаючим до засуду гуцула, бо тамті, два жидки присягли, що гуцул пообіцяв віддати. Гуцул не маючи довгу і крейцаря — за «фігель» заплатив 300 зр. А такого немало було в Косівщині. — З власного подам ще лучший доказ. Коли жиди спізнали, що я чоловік также і зглядом них, виявили мені, як то мало ся мене нищити. Огида ціла була уложена дуже зручно. Мали мені виточити 50 багательок по 50 зр., а що я не почувуючись ся до того довгу, був бим хотів напасть присягою відперти, то в такім случаю були «свідки», що я такої довжен, отже кромі заплати 2500 зр. була ще для мене і кривоприсяга. — Були знову «свідки», що я довжен якомусь жидкови 2000 зр., а найпоганійше зі всеї огиди — то се, що були «свідки» на таку справу неморальну, за яку сими днями мають судити банкира в Берліні, котрий давав 5 мільонів марок, щоби лише з вільної стоши міг відповідати! Все хитро було вже прилагоджене, тільки в послідній хвили побоялись «свідки», «що піп навіть зі старостою у Коссові процес виграв». Жиди косівські кладуть старосту повітового мудрійшим над усіма тому, що засідає в комісії асентерунковій, і «що потрафив се зробити, аби такий наш ворог як др. Тарнавський не був при асентерунку». Староста косівський п. Сабат в найлучшим замірі відніс ся одного разу до Намісництва, щоби замість др. Тарнавського, лікаря повітового, котрий по думці старости мав бути хорим, хоть др. Тарнавський казав мені «zdrowszy byłem od niego» (старости), призначило Намісництво якого другого лікаря до комісії асентерункової... а злобні жиди от куда повернули! — Погроз «торговельщиків», як зове Еґан у своїм справозданю жидів, є чого боляти, і я побоювавсь, бо лагоджено мені навіть зраду стану (се при косівських свідках річ небезпечна) по лише що іно перебутім процесі перед присяжними в Коломиї «о podburzenie jednej parodcwości przesiw drugieje». Але понад усе боліло мене, що так, як по тім боці Карпат, так і ту «жупани» наші стояли в змові з жидами і з мотивів часто політичних і з обави виявленя «сделок» хотіли з жидів мати оруже против мене. — Минулого року вертав я з розправи судової в Коломиї, де мусів свідчити против

ІРЕНА

з мрочними очима.

Бо в сих словах звучить рід ізвиненя, мій приятелю. Процає, що розпостирає свій плащ над усіма хибами.

Назад зміеним тоном

Але я була тоді людиною! І я мала жити житєм і сповнити свою людську судьбу. Бачиш, все те я залишила, все те покинула, аби стати твоєю невірницею. О, се було самоубійство; смертний гріх проти самої себе.

На пів шепотом.

І того смертного гріха не зможу відпокутовати ніколи.

Сідає блище нього над потоком, стріляє за ним незаметно очима і зриває механічно цвіти з халві, що ростуть докола.

ІРЕНА

на око памруючи над собою.

Я повинна була привести на світ богато, богато дітий. Справжніх дітий. Не таких, що їх ховаєть ся у гробах. Така була моя судьба. Я не повинна була ніколи служити тобі — поете.

(Далі буде)

жида за кривоприсягу. На попасі зблизив ся до мене удтивий жидок з запитанєм: звідки їду? З Коломиї. Чи не з розправи против Іцка Таушера? Так, — або що? Там мусів бути жидок Готліб, що за Таушером свідчив. Був. — Не гнівайте ся єгомось, бо я ддятого питає ся, бо той жидок наймас ся за свідка, чи до Вижниці, чи до Коссова, чи де хочете, він усюди за гроші піде, — і оповів мені конкретний случай, де той жидок свідчив против гуцула на Буковині в користь жидка, а гуцула того Готліб перший раз при розправі бачив! Чиста спеціальність косівська! Про сю спеціальність косівську читав я перед кількома літами в Gazet-і Kołomyjsk-ій «допись» якогось жида з Печеніжина. (Далі буде).

З боєвища.

Майже кожда депеша доносить тепер про нову страту Боєрів. Видко дух в них підував, почало ся роз'єдненє, зломил ся карнієть і послух. А з другої сторони Англіїці напірають чим раз нагальнійше. Ген. Робертс формує тепер загальний похід на Трансваль з усіх сторін. Від сходу має наступати армія Булера і разом з правим крилом армії Робертса повинна відтяти Боерам відворот до Кронштадту і в гори Ліденбурга. Від полудня посуває ся Робертс з центром армії. Від полудневого заходу іде Метуен, а від заходу Гунтер. В Европі панує загальне переконанє, що справа Боєрів вже програна і они не будуть в силі довго спинювати походу над стотисячною армією. Питанє лише, чи уступаючи, з'уміють охоронити себе від масової капітуляції, чи більшієть послухає голосу свого президента Кріґера, що рішив ся до борби на жите і смерть. Кріґер загрозив, що в остаточнім разі золоті закони в Йоганесбургі висадить у воздух. Се налякало Англіїців немало і они зробили Кріґера особисто відвічальним за цілієть майна англійських властителей. Здає ся, що Кріґер сповнить свою грізбу, не боячи ся сеї відвічальности, бо навіть, коли-б Англіїці здобули цілий Трансваль, завзятий президент полишив собі послідну твердиню, де може роками, ба десятиліттями боронити ся против витязів.

Сим послідним заборолом, яке вибрав собі Кріґер є провінція Ліденбург. Є се невеличкий край на 100 кілометрів довжини і 50 ширини, де в осередку находить ся невеличке містечко того самого імени. Сторона ся представляє кітліну з недоступними багнами, з яких зносять ся стрімкі скали до 2000 метрів височини. На багнах живе хмарами їдка муха тсе-тсе, що складає свої яйця під шкіру людий та звірять і тим стає не лише докучливою, але і небезпечною язвою для животних. Надто панує тут вічно жовта фебра, а для незаакліматизованого тут Европійця побут в сих сторонах є майже неможливим. Скали криють в собі величезні печери, які коритарями получили тубильці-мурини. Жостоке племя Свазі держало ся тут довгі часи супротив напору Англічан, а відтак Боєрів, нападаючи на оселі «блідолицих» задля мести і рабунку. Нарешті в 1846 р. Боєри купили у неґрів сю країну недоступних кривок, даруючи кацикови 50 коров і великий хутір, а єго ватазі ферми та добуток.

До печер Ліденбургу казав тепер Кріґер згромадити величезні припаси провіянту, сїна і вівса, овець та товару, збруї і амуніції і там гадає ставити чоло англійській армії. Виглядає се романтично, бо майже фантастично, але не є зовсім неможливим. Свого часу малий, гористий Дагестан на Кавказі опирав ся через 60 літ російській потузі, а малу Чорногору не могла зігнути під своє ярмо уся сила турецьких арнаутів. Так і Боєри у сїм засіку можуть боронити ся роками та узискати відтак корисні для себе услівя мира.

Ситуация для Боєрів є о стілько корисна, що хотий європейські держави, а також і Америка заховують ся неутрально, то все таки з кождим днем продовженя африканської війни для Англії ростуть небезпеченства. Ми згадували вже давнійше про клопоти Англії з австральськими кольоніями, які через своїх делегатів предложили англійському парламентови проект перестосеня Австралії на самостійні «Сполучені Держави». Ся справа на всякий спосіб, хоть зі стратами для Англії, дає поладнати ся на мир-

ній дорозі. Але далеко більше небезпеченство грозить Англії від сторони Індій. Виссана Англичанами людність тих величезних просторів, де тепер мимо всего богатства природи панує страшний голод між мільонами живих кістяків, чим раз грізніше підносить голову до кровавої відплати, до оружного відпертя знаходу чужинців. Бунтівничий рух прибирає релігійну ціху і стає тим небезпечнішим, тим грізнішим. Чутка про війну в Африці додає відваги заговорщикам, а недостаток сильних залог англійських підпірає їх роботу. Англичани мусять дуже спішити ся справитись з Боерами, бо леда тиждень може вже деінде найти ся для них нова кровава робота.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

„Дістер“ Товариство взаїмних обезп. у Львові.

Рахунок зисків і страт за рік 1899:

(Далі).

Приходи:

I. *Перенос фондів* з минушого року: 1. Резерва премії (з відчисленем участі Тов. реасекурац.) 128.526 кор. 24 сот. 2. Фонд резервовий: а) стан 31. грудня 1898 193.550 кор. 10 сот.; б) до того з надвижки минушого року 3.709 кор. 72 сот. 3. Фонд на ріжницю курсів 175 кор. 68 сот. 4. Спеціальна резерва 1.684 кор. 80 сот. 5. Решта з надвижки з р. 1898 18.000 кор. Разом 345.646 кор. 54 сот.

II. *Резерва шкід з року попереднього*: (з відчисленем участі Тов. реасекурац.) 466 кор. 62 сот.

III. *Побрані премії* з відчисленем сторн 680.504 кор. 46 сот.; від того премія реасекураційна 309.306 кор. 60 сот. Остає 371.197 кор. 86 сот.

IV. *Прихід з наміщування капіталів*: 1. Фондів премійних (загал.): а) відсотки від вкладок в інституціях банкових і шадницях 1.092 кор. 14 сот.; б) відсотки від цінних паперів 7.277 кор. 26 сот. 2. Фонду резервового: а) відсотки від вкладок банкових — кор. — сот.; б) відсотки від цінних паперів 8.722 кор. 32 сот. Разом 17.091 кор. 72 сот.

V. *Інші приходи*: 1. Належитости побічні за грамоти обезпеченя 11.148 кор. 34 сот. 2. Інші доходи адміністраційні (за таблицки) 1.090 кор. 10 сот. 3. Зиск на курсі цінних паперів: а) осущений 511 кор. 50 сот.; б) книговий 3 кор. 80 сот. 4. Ріжні приходи: а) законний додаток для сторожей огневих на Буковині 75 кор. 2 сот.; б) стягнуто з відписаних належитостей 168 кор. 76 сот.; в) зворот порторій від властителів листів уділових 147 кор. 22 сот.; г) приходи фонду резервового: а) додатки членів при нових обезпеченях 39.343 кор. 44 сот., б) дроби з відшкодовань 475 кор. 80 сот., в) прочі датки 13 кор. 14 сот. — 39.832 кор. 38 сот. Разом 52.977 кор. 12 сот. Загальна сума приходів 787.379 кор. 86 сот.

(Далі буде).

НОВИНКИ.

— Про побут ВПреосвященного Андрея Шептицького в Садагурі пишуть до «Буковина»: Владика прибувши дня 17. с. м. о годині 8½ вечером до Садагурі на канонічну візитацію, зайшов в п'ятницю, дня 18. с. м. о годині 4-ій по полудни до народної школи хлопчачої в Садагурі на науку релігії. У дверях повитав Преосвященного надучитель Швайдер на чолі учительського тіла короткою промовою, а опісля попроваджено Владика до святочно прибраної шкільної кімнати, де зібрані були греко-католицькі діти із Садагурі, Рогізані і Нової Жучки. Перебувши в школі майже годину, попрощав Владика дуже сердечно зібраних учителів, а від'їхавши, лишив дуже милий спомин по собі у всіх присутних.

— *Людвий концерт* в честь Т. Шевченка відбуде ся в неділю дня 27. с. м. в сали «Народного Дому» у Львові о год. 5. пополудни заходом Головного Відділу товариства «Просвіта» при участі «Львівського Бояна» і «Кружка музичного». Ціни місць: Фотель 60 сот., перворядне крісло 40 сот., другорядне крісло 30 сот., вступ на салию 20 сот., вступ на галерію 10 сот.

— *Хлопске віче* відбуде ся в Радехові в понеділок дня 28. мая о годині 11-ій в столоді господаря Василя Луцева віче з такою програмою: 1) Реферат політичний (о. Зельський); 2) Про окружні громади (п. Корнило Стефанович з Козлова); 3) О радах громадских (о. Петрушевич); 4) Про ординацію виборчу до сойму (о.

Зельський); 5) Внесеня. О годині 9-ій відправить ся Служба Божя з проповідію.

— *Університет для женщин*. З Відня доносять, що збір професорів університету, в порозуміню з деякими знатнішими женщинами ухвалив стреміти до заснованя університету для женщин, цілком аналогічного з мужеским університетом. На сей університет буде приймати ся женщины з гімназіальною матурою. Ректорат віденського університету пристав вже на відслуплене на разі кількох саль для жіночого університету.

— *З залізничного вагона*. Перед звичайним трибуналом віденського суду відбув ся оноді процес, в яким обжаловував якийсь Ніслер з Буркердорфу під Віднем залізничий заряд за потовченє. П. Ніслер їхав минулого року залізницею і заким ще усів на лавку в вагоні, поїзд рушив несподівано з місця і п. Ніслер потовк собі голову, а в наслідок сего дістав нервозу. Яко відшкодоване жадав п. Ніслер від залізничого заряду 20 тисяч корон. Підчас розправи показало ся, що поїзд рушив несподівано з вини машиніста, але що завинив також і пошкодований, то за се присуджено ему лишень половину жадавної квоти.

— *Стан землеплідів в східній Галичині*. Початок мая досить теплий вплинув трохи корисно на озимину всюду (з виїмкою Поділя, де було за сухо). Однак від 10. м. настала студінь, а 11. і 13. морози, котрі ростиність знищили так, щотам, де числено на поправу лихой озимини, счезла вся надія. Конюшина і трави ростуть дуже слабо. Ярі засіви сходять дуже поволі. Горох потерпів місцями від морозів. Тютюн, засаджений з початком мая, вимерз зовсім на Покуттю. Ячмена і вівси на відслонених місцях потерпіли також від морозу. Найбільші шкоди наніс мороз садам. Цвітостая груп коло Львова, в Стрийщині, Самбірщині і Перемисьльщині знищений до тла. Неменьші шкоди потерпіли сади в Заліццях. Морелі в часі морозів були вже відцвіли і заповідали велику надію, винниці були в повнім розвою, — а тепер все знищене. Шкоду, яку зробили морози від 11. до 19. мая в самих морелях, одцінують на 60.000 корон. Поля засіяні кукурузою в Заліццям селяни тепер заорують і засівають вдруге.

— *Римський Капітоль*. Одним з найбільше займаючих рефератів на недавно відбутім в Римі конгресі християнських археологів був реферат римського професора і лектора бібліотеки Валліцелліяна, Константина Меза. Пан Мез представив конгресови витяг з обемистого твору про «Капітоль», який виготовуєсь до друку. Висказуючи, чим був римський «Капітоль», історію сего горба і сьвятині Юпітра, автор ставить сьмілий здогад, в який сам сьвято вірить, що останки сьвятині по єї пожежі коло Остії, недалеко Риму, перенесено на сусідні багна. Мез заявляє, що там повинно находити ся 3.000 бронзових таблиць, що становлять найстарший архів Риму від початків міста аж до Веспазіяна. Крім сего мали би містити ся в багнах вотивні таблиці, памяткові військові грамоти, одним словом, цілий історичний музей, який лише можна би собі представити. Треба лише висупити багна на схід і захід від Остії, а око людске побачить єї історично-археологічні скарби.

— *З парискої вистави*. Дописуватель «Нового Времени» доносить з Парижа, що артистичні відділи: російський, польський і фінляндський на виставі представляють ся незвичайно слабо. Про єї образи доносить дописуватель таке: «Стоппи російського малярства, якими суспільність так чванить ся, як пр. Репин, Айвазовский і Васнецов, виставили річи слабі, а передовсім сей остатний. Ще гірше представляють ся твори малярства двох других народностей. Фінляндські і польські малярі є поміщені в осібній салі і — як пише «Новое Время» — не з причини національного або політичного згляду уділено їм таке місце, але з ковенности музеї прийняти сей куток. Ті відділи є дуже слабі. Фінляндці мають ще Едельфельда, але польський відділ представляє ся найгірше, мимо сего, що Поляки мають знаменитих малярів. Треба отже лишень жалувати, що артисти заложили руки і занедбали сей сьвятівний попис».

— *Страшна катастрофа*. В копальні угля в Shofield, стану Utah, в півн. Америці наступив вибух запаленого пороху, що містив ся в бочках. Наслідки тої експлозії були фатальні, бо до 300 робітників стратило жите. Трупи витягають ще і досі.

— *Родинна драма*. Властителька дому Міллер в Фельдмахінг, в Баварії, дістала в ночи несподівано помішаня ума. Недужий здавало ся, що єї муж є великим грішником, а за свій гріх мусить тут на землі спокутувати. В наслідок сего збудила она обоє своїх дітей і казала їм молити ся при постели свого батька, а сама взяла набитий револьвер і стрілила в груди спячого мужа. Перестрашені діти вибігли на двір, а на їх крик збігли ся сьвіди. Коли війшли до кімнати, божевільна лежала вже без життя з простріленою грудію.

— *Француз про Англіїців*. Фейлетоніст журналу Echo de Paris подає в статі «Англіїска фізіо-

логія» таку характеристику синів Великої Британії: Англіїць взятий яко одиниця є чоловіком милим, веселим, ввічливим, часто навіть симпатичним, але загално взявши є персоналізацією егоїзму, який доходить до запеклости і завзятости, а навіть зьвірскости. Англіїць виглядає на кони все так, якби єму неприємель наступав на запятки, а в повозці має такий вираз лиця, якби їхав по повітряху. Коли н. пр. подають на стіл каплони при «table d'hote», то Англіїці возмуть з певностию самі крилця. — Разу одного в готели de Flandre, в Брукселл, подали на стіл, при яким сиділо більше гостей, шпараги, перші в тім сезоні. Всякий взяв що найбільше по шість, але коли полумисок дістав ся до рук одного Англіїця, сей згорнув все, що ще було в полумиску, на свою талілку без огляду на те, що ними мало ся обділити ще 20 осіб. По сїм звернув ся сей їдун до свого сусіда, котрий не дістав шпарагів, і попросив єго, щоби подав єму сос. — З найбільшою приємностию послужу Вам — відповів сусід — але звольте мені подати шпарагі.

— *Два канадійські міста* Оттава і Гюл, що розверглись по обох берегах ріки Оттава, в провінції Онтаріо, навістив огонь минушого тижня і лютив ся з такою скаженою силою, що наробив шкоди на 17 мільонів доларів, 13 людей стравило жите, а 15 тисяч лишилось без даху і занятя. Пожежа розпочалась в Гюл, де з фабричного комина вітер наніс полумя на поблизі дахи робітничих помешкань, а звідтам на другі доми в обох містах. Богато потерпіли робітники, котрим майже все попалилось.

— *Дрібні вісті*. Нова церков з твердого матеріялу буде будоватись в Славску коло Сколього (аеп. львівської), заходами пароха о. Евст. Качмарского, парохіян і властителя п. Шміда. Славско лежить на угорській границі. — У Львові є 232 лікарів докторів медицини, 14 хірургів, 17 ветеринарів і 316 повитух. — Межи залізничними стациями Кашира а Михаловское в Росії розбив ся тягаровий поїзд так нещасливо, що 35 возів поторощило ся, а чотирох кондукторів погубило. — В Познаньщині в послідних часах набула пруска комісія кольонізаційна двірекі обшари: Паднів, Кармін, Виків і Бжезю, обнимаючи кілька тисяч моргів землі. — Мати д-ра Резека, міністра для Чех, померла в Найгавзі в Чехії, в 75. році жита. — Віквория, англійска королева, занедужала небезпечно на очі. Лікарі заявили, що утрата очей є нехибною. — При стріляню остріми патронами на військовій площі в Вроцлаві лучила ся сумна подія. Начальник громади Лямсдорф п. Тінте, наблизив ся занадто до площі вправ і разом зі своїми двома дітьми і служницею поніс смерть на місці від перелітаючих куль.

Телеграми.

Будапешт, 23. мая. На вчерашнім засіданю бюджетової комісії австрійської делегації раджено над військовою ординарією. Після довшої дискусії прийнято цілу військову ординарію.

Берлін, 23. мая. Парлямент одноголосно рішив усунути з порядку дневного «Іех Гайнде», а натомість прийняв «Іех Гомпеш» против голоців соціалістів і вільнодумців. Внесеня Гомпеша містять все до тепер прийняті параграфи «Іех Гайнде», натомість пропущений т. зв. параграф театральний, а що-до склепових вистав містить компромисову постанову, закауваючу під загровою грошевих кар продажі необичайних образів та письм молодим особам низше 16 літ.

Преторія, 23. мая. Відбули ся тут збори під голим небом при участі около 2000 осіб. Нараджувано ся над ситуацією в случаю облоги Преторії і вибрано комітет для охорони жінок та дітей.

Капштат, 23. мая. Рознесла ся поголоска, що Англичани здобули 27 локомотив, принадлежних до вільної держави Оранії.

Льондон, 23. мая. Генерал Булер доносить, що одержав вістку від Бетума, що єго кінні стрільці попали в засідку Боерів, при чім згинуло 66 жовнів. Бетум дофнув ся до Ньюкастль.

Вешінгтон, 23. мая. Депутация Боерів зложила вчера неофіціальну візиту президентови, Мек Кінлзеви. Президент заявив, що Сполучені Держави не можуть підняти ся інтервенції, бо ще недавно тому Англія не прийняла від них такої самої прислуги. Делегати відповіли, що само пересьвідченє, що Америка є прихильником боерської репубкики подає їм велике задоволенє.

Помимо що вовна і розгар подорожили о 30% — продає, поки старчить, ковдри і матраци по давних низьких цінах лише спеціальна робітня і магазин постели

17—30 **ЙОСИФ ШУСТЕР**

Львів, Коперника ч. 5. Цінники даром.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
носп.	особ.			носп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
1-35	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		2-55	6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова			6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк.			6:43	» » » дв. Підзамче	
	7:45	з Янова			6:35	до Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче			8:30	8:40 до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	8:00	» » на дв. головний			2:55	9:00 до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)	
	8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия			9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятинна дв. Підз.	
	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.			9:42	» » дв. гол.	
	11:45	з Ярослава і Любачова			9:55	до Чернівців, Станиславова	
	11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)			10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	12:55	з Янова			1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в не- дїлі і свята	
	1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.			2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлі і свята	
	2:20	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	5:17	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.			3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.	
2:35	5:40 » » на дв. голов.		3:26	до Брухович щод. від 1. мая до 16. вер.			
1:45	5:45 з Кракова		3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова			
	5:55 з Чернівців, Іцкан						
	6:00 з Сокаля, Белзця і Любачова						
Ніч							
8-40 2-31 12-20	Ніч		2-51	6:10	до Станиславова		
	7:24 з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)			6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно		
	8:28 з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			6:30	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		
	8:50 з Брухович від 13. мая до 16. вересня щод.			6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша		
	9:23 з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.			7:10	до Тернополя дворець головний		
	9:45 з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова			7:33	» » дворець Підзамче		
	10:00 з Чернівців, Букарешту, Гусятинна, Потутор			7:25	до Сокаля і Рави рускої		
	10:15 з Лавочного (Пешту) Хирова			7:48	до Брухович (13. мая до 16. в. р. в нед. і св.)		
	10:12 з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.			9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня		
	10:30 » » на дв. голов.			10:40	до Чернівців і Іцкан		
	12:05 зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.			10:50	до Кракова, Відня, Варшави		
	3:12 з Підволочиск на дворець Підзамче			11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов		
	3:35 » » на дворець головний			11:25	» » дв. Підза		
				4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора		
				4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.		

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейскій рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Краських ч. 5) удїляє пояснень в справахже лїанничих, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Всілякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручення
провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного

ПЛАШІВСКА

парова фабрика

дахівок і цегол

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
порукає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
рурки дренаві різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.

Цінники і прібки висилає даром
Упрашає о численні замовленя

З а р я д.

13—20

Товариство взаїмного кредиту

„ДНѢСТЕРЪ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

удїляє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященники, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителїв предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський вносить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстрѣ».

Інформації удїляє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Днѣстеръ».

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовенству і всім вірним Впрєосв. Митрон. і Прєосв. Еп. **Ординариятам** всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжє в зерні і соломї, сїно в стогах і будинках против шкїд огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899, вивосить:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	}	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій,	148.480 — —		
» спеціальна	1.684 — 80 —		
Фонд основний	72.000 — —		
» емеритальний	18.166 — 00 —		

Тарифи «Днѣстра» дуже уміровані, услїва обезпечень користні, а шкоди лїквідують ся безпрєоволчно. До кінця 1899 року вивосили виплаченї шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси «Днѣстра» приймає Банк красвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язичї.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрєстностях де нема близько агентів «Днѣстра», приймає ся. «Днѣстеръ» виплатив агентам по конець 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»)

КОНЦЕСІОНОВАНА ЧЕРЕЗ Ц. К. НАМІСНИЦТВО

Агенция газет і оголошень

Антонія І. Голєндєра

у ЛЬВОВІ, при улици СІКСТУСКІЙ ч. 2.

приймає прєнумєрату місячну і квартальну на всі часописи, які виходять в краю і за границю в язичї рускїм, польскїм, нїмецькїм, францускїм і т. д. по оригінальних цїнах.

ПРОДАЖ ПООДИНОКИХ ЧИСЕЛ.

Приймає оголошеня (інсєрати) до всіх часописей обчислюючи їх як найдешєвше.

Бюро отворєне від 7. години рано до 9. вечером.